

Lisa 1

Tegevuskava juhtimismudeli elluviimiseks

Avalike pilvteenuste teekaart

Tegevuskava keskendub perioodile 2024-2026, kui seatakse sisse avalike pilvteenuste kasutuselevõttu toetav juhtimisstruktuur ja korraldus Eesti avalikus sektoris. Teekaart keskendub MKMi valitsemisalale ja avalike pilvteenuste kasutamise võimekuse arendamisele RIT-s.

Avalike pilvteenuste kompetentsikeskuse kujunemise ja ülesannete tegevuskava on esitatud detailsemalt tabelis 1.

Tabel 1. Avalike pilvteenuste haldusmudeli juurutamise teekaart

Tegevus	24 Q2	24 Q3	24 Q4	25 Q1	25 Q2	25 Q3	25 Q4	26 Q1	26 Q2	26 Q3	26 Q4
1. RITi kompetentsikeskuse tegevuskava											
1.1 Kompetentsikeskuse käivitamine											
1.2 Praktiliste juhendite koostamine ja levitamine											
1.3 Pilvteenuste kogukonna haldamine ja kompetentside arendamine											
1.4 Pilvteenuste partnerlussuhete ja laaS/PaaS teenuslepingute haldus											
1.5 Avalike pilvteenuste tehniline vahendamine											
1.6 Personaalse nõustamisteenuse korraldamine											

Tegevuskava aitab ellu viia Digiühiskonna arengukava 2030 eesmärgid. Tegevuskava elluviimist juhib ja seirab MKM. Juurutusperioodil on ootuspärane seire sagedus kord kvartalis. Tegevuskava täitmist koordineerib RIT kaasates vajadusepõhiselt IT-majade ja muude avalike pilvede valdkonnas oluliste asutuste ja võtmepartnerite esindajaid.

RITi tegevuskava haldusmudeli juurutamise ja kompetentsikeskuse kujunemiseks detailsemalt

1.1 Kompetentsikeskuse käivitamine

RIT peab detailselt määratlema ja ellu viima vajalikud organisatoorsed muudatused, mis võimaldavad täita oma rolli kompetentsikeskusena. RIT juhtimisalased ülesanded on järgmised:

- Pilvteenuste juhtimismudeli ja tegevuskava kaasajastamine.
- Avalike pilvteenuste kompetentsikeskuse loomine, mehitamine ja koostöö korraldamine.
- Kompetentsikeskuse poolt pakutavate teenuste juhtimine.

1.2 Praktiliste juhendite koostamine ja levitamine

Praktiliste juhendite koostamise ja levitamise peamine eesmärk on lihtsustada pilvteenuste esmast kasutuselevõttu nii IT-majade/-osakondade kui ka teenuseomanike esindajate jaoks.

Praktiliste juhendite koostamine ja levitamine sisaldab endas järgmiseid alamülesandeid:

1. tuvastamine, milliseid juhendeid turuosalisel vajavad,
2. juhendite koostamine,
3. juhendite levitamiseks sobivate kanalite valik (ja vajadusel arendamine),
4. kommunikatsiooni korraldamine uutest juhenditest (või nende muutumisest) teavitamiseks,
5. juhendite regulaarne uuendamine.

1.3 Pilvteenuste kogukonna haldamine ja kompetentside arendamine

Pilvteenuste kogukonna haldamine ehk nõustamiskogukonna töö eesmärk on maandada teenuseomaniku vähesest teadlikkusest tulenevaid riske. Lahenduseks on teadlikkuse tõstmine läbi kogemuste vahetamise, vajaliku personali koolitamise ning ligipääsu võimaldamine laia kogemusega ja sertifitseeritud usaldusväärsetele pilvteenuse konsultantidele.

Nõustamiskogukonna juhtimise tegevused on ülevaatlilikult esitatud alljärgnevas tabelis 2. Kõik tegevused on oma olemuselt regulaarsed ja järjepidevad.

Tabel 2. RITi tegevused nõustamiskogukonna juhtimisel

Tegevus	Tulemus
Regulaarselt toimiv avaliku pilve kogukond	Vähemalt 8 kohtumist aastas on korraldatud. Jätkatakse senise Clear Cloud Club tegevust.
Levinumate pilvteenuste usaldusväärsuse hindamise tulemuste levitamine ja taaskasutamise soodustamine (vastavalt Pilvemääruse lisale ¹).	Keskne kompetentsikeskus teeb kättesaadavaks avalikus sektoris teostatud riskianalüüsid, et vähendada märkimisväärselt IT-majade /-osakondade ja teenuseomanike poolt ajakulu samade teenuste analüüsimisel ning võimaldada vältida või leevendada teadaolevaid nõrkuseid.
IT baastaristu kasutajatega koostöö korraldamine	RIT haldab kontakte ja kommunikatsioonivahendeid, mis võimaldavad infovahetust baastaristut puudutavates küsimustes ning kogemuste vahetamist.
IT baastaristu teemadel koolitusvajaduse kaardistamine ja vastavate koolituste läbiviimine	Kompetentsikeskus haldab ja juhib avalike pilvteenuste alase teadlikkuse kui tehniliste kompetentside arendamist

Kompetentsikeskuse eesmärk on saavutatud, kui avaliku sektori osapooled saavad avalike pilvteenuste kasutamisel tugineda juba omandatud kogemustele ning teavad, kuhu abi saamiseks pöörduda.

Nõustamiskogukonna töös on RIT-l eelkõige korraldav ülesanne. Konkreetsete koolituste ja nõustamise korraldamisel on rõhuasetus erasektori turuosaliste poolt pakutavate teenuste vahendamisel või hankimise lihtsustamisel. Keskne ja/või ühishankimine ei takista teenuseomanike võimalusi hankida iseseisvalt oma konkreetsetele vajadustele vastavaid (integreeritud) lahendusi.

1.4 Pilvteenuste partnerlussuhete ja laaS/PaaS teenuslepingute haldus

RITi ülesandeks saab pilvteenuste partnerlussuhete ja laaS/PaaS teenuslepingute haldus, mis sisaldab endas valitud edasimüüjate ja pilvteenuse osutajate riskianalüüside läbiviimist, kesksete riigihangete läbiviimist ning lepinguliste riskide maandamist.

Selleks, et kasud oleksid maksimaalsed, tuleb keskset hankimist kavandada võimalikult laiapiidsena kasusaajate tähenduses ja võimalikult kontsentreerituna edasimüüjate tähenduses. Mida suuremal hulgal avaliku sektori teenusomanikest tekib võimalus avalikke pilvteenuseid kasutada, seda suurem on rahaline sääst kesksest hankimisest.

Hankelepinguga on vajalik maandada riskid, mis seonduvad vastutuse jagunemisega, teenuse osutamisega ja teenuse osutamise lõpetamisega.

¹ 1. Pilvteenuse usaldusväärsuse hindamisel võetakse arvesse järgmist:

- 1.1. puuduvad teadaolevad turvanõrkused või on nende kõrvaldamiseks piisavalt rakendatud turvameetmeid;
- 1.2. toimepidevuses ei esine järjepidevalt puudusi, välja arvatud vääramatu jõu tõttu;
- 1.3. kasutamisel või kasutamise lõppemisel on tagatud avaliku teabe arhiveerimine, üleandmine ja kustutamine, lähtudes avaliku teabe olemusest tulenevatest nõuetest.

Kompetentsikeskuse eesmärk on saavutatud, kui avaliku sektori osapooled saavad kasutada enamlevinud avalike pilvteenuste pakkujate IaaS ja PaaS teenuseid kasutades RITi poolt hallatavaid lepinguid.

1.5 Avalike pilvteenuste tehniline vahendamine

RIT peab arendama võimekuse tehniliselt avalike pilvteenuseid vahendada ning hallata. RIT peab selle võimekuse arendamiseks realiseerima järgmised lahendused.

1. Looma tehnilise pilvekeskkonna (inglise keeles *landing zone*) koos esmaste kaitsemeetmetega (inglise keeles *guardrail*), et lihtsustada IT majadel pilvekeskkonna turvalist kasutuselevõttu. Tehnilised keskkonnad on vaja vaikeseadistada kõigi enamlevinud avalike pilvteenuste osutajate jaoks. Konfiguratsiooni valikud peavad olema dokumenteeritud viisil, mis võimaldab lihtsasti saada ülevaadet, kuidas vaikeseadistatud konfiguratsioon toetab konkreetsete riskide maandamist.
2. Administreerima suhteid teenuseomanikega nii, et eelmiste tegevuste ulatus ja osapoolte vastutused oleksid selgelt määratletud. Kui arveldamine ei käi otse teenuseomanike ja edasimüüjate vahel, siis peab RIT korraldama (eelistatult automatiseeritud) haldusprotsessid arveldamiseks ja aruandluseks.
3. Korraldama nii tehniliselt kui administratiivselt muudatusi, mis tulenevad edasimüüja vahetumisest.

1.6 Personaalse nõustamisteenuse korraldamine

Personaalse nõustamisteenuse korraldamise eesmärk on anda IT-majadele/-osakondade ja teenuseomanikele kiire ja efektiivse ligipääsu personaalsetele konsultatsioonidele avalike pilvede küsimustes. Personaalse nõustamisteenuse korraldamine võib olla tagatud ka läbi ühishangete.